

4.2.4.2. pasākuma Eiropas Sociālā fonda Plus projekta Nr.4.2.4.2/1/24/I/001 “Atbalsts pieaugušo individuālajās vajadzībās balstītai pieaugušo izglītībai” īstenošana

Ikgadējais projekta īstenošanas ziņojums (saīsināts)

Situācija uz 2025. gada 31. decembri.

2024. gada 7. maijā tika apstiprināti Ministru kabineta noteikumi Nr. 283 “Eiropas Savienības Kohēzijas politikas programmas 2021. - 2027. gadam 4.2.4. specifiskā atbalsta mērķa "Veicināt mūžizglītību, jo īpaši paredzot elastīgas kvalifikācijas paaugstināšanas un pārkvalificēšanās iespējas visiem, ņemot vērā digitālās prasmes, labāk paredzot pārmaiņas un jaunas prasības pēc prasmēm, kas balstītas uz darba tirgus vajadzībām, atvieglojot karjeras maiņu un sekmējot profesionālo mobilitāti” 4.2.4.2 pasākuma “Atbalsts pieaugušo individuālajās vajadzībās balstītai pieaugušo izglītībai” īstenošanas noteikumi” (turpmāk – MK noteikumi Nr.283).

2024. gada 9. decembrī Projektā apstiprinātās izglītības programmas tika publicētas Prasmju pārvaldības platformā STARS (turpmāk – platforma STARS) un uzsākta personu pieteikšanās mācībām. Pirmie mācību dalībnieki uzsāka mācības Projekta ietvaros 2025. gada 19. februārī. Līdz 2025. gada 31. decembrim Projektā īstenotas profesionālās tālākizglītības programmas, profesionālās izglītības programmu moduļi un moduļu kopas.

Uzraudzības rādītāju sasniegtās vērtības

Rādītājos tiek iekļauti dati par unikālām personām. Papildus, rādītājos tiek iekļauti dati par personām, kas uzsākušas, pabeigušas mācības projektā, kā arī par personām, kuras izmantojušas iespēju atzīt ārpus formālās izglītības sistēmas apgūtās profesionālās kompetences, nokārtojot kvalifikācijas eksāmenu.

Rādītājs	Plānotā vērtība	Sasniegtā vērtība uz 31.12.2025.
Iznākuma rādītājs (EECO05)	23 582	5 500
Rezultāta rādītājs (EECR03)	20 313	3 597
Nacionālais rādītājs (N.4.2.4.a)	11 791	1 206

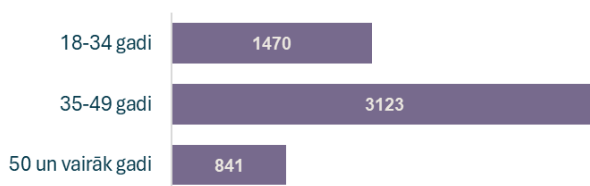
Nodarbināto mācību rezultāti

Līdz 2025. gada 31. decembrim Projektā īstenotajās izglītības programmās mācības ir uzsākušas 5420 personas. Mērķa grupas dalībniekiem ir iespēja pieteikties mācībām Projektā atkārtoti, līdz ar to kopējais dalību skaits ir lielāks nekā personu skaits - līdz 2025. gada beigām mācības Projektā ir uzsāktas 5434 reizes.

Projektā līdz 2025. gada 31. decembrim mācības uzsāka 5434 personas, t.sk. 1194 personas ar zemu izglītības līmeni un 4240 personas ar augstu izglītības līmeni.

1470 personas ir vecuma grupā “18-34 gadi”, 3123 personas – vecuma grupā “35-49 gadi” un 841 persona – vecuma grupā “50 un vairāk gadi”.

Statistika par SAM 4.2.4.2. projektā mācības uzsākušajiem dalībniekiem vecuma grupās (skaits)

Datu avots: SAM 4.2.4.2. projektā mācības uzsākušo personu dati uz 31.12.2025., n=5434.

Dati liecina (skat. tabulu “Mācības uzsākušo dalībnieku izglītības līmenis un vecums: dati atkarībā no izglītības programmu veida”), ka lielākais mācības uzsākušo dalībnieku ar zemu izglītības līmeni skaits ir profesionālās tālākizglītības programmās – 812 personas jeb 68% no visiem mācības uzsākušajiem dalībniekiem ar zemu izglītības līmeni.

105 personas ir izmantojušas iespēju veikt ārpus formālās izglītības sistēmas apgūtās profesionālās kompetences novērtēšanu, nokārtojot kvalifikācijas eksāmenu (un pieteikušās ar eksāmena kārtošānu saistīto izmaksu kompensācijai projekta ietvaros). No šīm personām 34 personas bija ar zemu izglītības līmeni.

Mācības uzsākušo dalībnieku izglītības līmenis un vecums: dati atkarībā no izglītības programmas veida

Dati uz 31.12.2025.

	Stundu skaits	Mācības uzsākušās personas (skaits)	t.sk. personas ar zemu izglītības līmeni* (skaits)	t.sk. personas ar augstu izglītības līmeni** (skaits)	t.sk. personas vecuma grupā 18-34 gadi (skaits)	t.sk. personas vecuma grupā 35-49 gadi (skaits)	t.sk. personas vecuma grupā 50 un vairāk gadi (skaits)
Profesionālās tālākizglītības programma	640-960 h	1977	812	1165	626	1012	339
Profesionālās izglītības programmas modulis	37-130 h	428	80	348	130	235	63
Profesionālās izglītības programmas moduļu kopa	74-216 h	477	72	405	124	274	79
Studiju kurss	75-160 h	1722	134	1588	366	1080	276
Studiju modulis	100-240 h	830	96	734	224	522	84
KOPĀ		5434	1194	4240	1470	3123	841

*Zems izglītības līmenis - pabeigta vai nepabeigta pamatizglītība vai vispārējā vidējā izglītība

**Augsts izglītības līmenis - augstākā izglītība vai profesionālā vidējā izglītība

Izglītības programmas, kuras ir visvairāk pieprasītas, pēc mācību uzsākušo dalībnieku skaita.

TOP 10 PROFESIONĀLĀS TĀLĀKIZGLĪTĪBAS PROGRAMMAS <i>Dati uz 31.12.2025.</i>	<i>mācības uzsākušie (skaits)</i>
Elektrotehniķis	685
Aprūpētājs	259
Lokmetinātājs metināšanā ar mehanizēto iekārtu inertās gāzes vidē (MIG/131)	253
Elektromontieris	235
Programmēšanas tehniķis	119
Māšas palīgs	87
Lokmetinātājs metināšanā ar mehanizēto iekārtu aktīvās gāzes vidē (MAG/135)	74
Lokmetinātājs metināšanā ar volframa elektrodu inertās gāzes vidē (TIG/141)	62
Rokas lokmetinātājs (MMA/111)	56
Ēku būvtehniķis	42

TOP 10 PROFESIONĀLĀS IZGLĪTĪBAS PROGRAMMAS MODUĻI, MODUĻU KOPAS <i>Dati uz 31.12.2025.</i>	<i>mācības uzsākušie (skaits)</i>
Būvdarbu dokumentācijas sagatavošana un plānošana	274
Tīmekļa vietnes izstrāde ar mākslīgā intelekta rīkiem	110
Web aplikāciju izstrāde	77
Sadales ietaišu un saules paneļu sistēmu izbūve	59
Tehniskā dokumentācija būvniecībā	48
Mākslīgā intelekta rīku pielietošana profesionālajā vidē	47
Kiberdrošība un digitālā aizsardzība	46
Sadales ietaišu un elektromobiļu lādēšanas staciju izbūve	31
Datu analītiķa STARTS	25
Ēku iekšējo elektrotīklu tehniskā ekspluatācija	25

TOP 10 STUDIJU KURSI UN STUDIJU MODUĻI <i>Dati uz 31.12.2025.</i>	<i>mācības uzsākušie (skaits)</i>
Advancēto mākslīgā intelekta (AI) rīku izmantošana ikdienas darbam un biznesam	686
Digitālā mārketinga prasmes biznesā: reklāmas pamatkurss no kampaņas izveides līdz automatizācijai ar ChatGPT un citiem rīkiem	230
Dizaina domāšana un mākslīgā intelekta rīki radošajiem risinājumiem	193
Finanšu datu analīze un pārskatu sagatavošana	172
Advancēto mākslīgā intelekta (AI) rīku izmantošana ikdienas darbam un biznesam (Finanšu analītiķis)	157
Agile projektu un procesu vadība	138
Biznesa analītika ar mākslīgā intelekta risinājumiem	128
Kiberdrošības pamati	116
Biznesa procesu automatizācija ar mākslīgā intelekta risinājumiem	100
Amazon un Etsy produktu ieviešana, izmantojot dizaina domāšanu	93

Projektā līdz 2025. gada 31. decembrim tika īstenotas mācības 225 mācību grupās, kurās tika uzņemtas 3 764 personas, t.sk. 3 490 personas mācības pabeidza un 274 personas mācības pārtrauca. Mācības pārtraukušo īpatsvars ir 7%.

Statistika par mācības pārtraukšo dalībnieku īpatsvaru

Dati uz 31.12.2025.

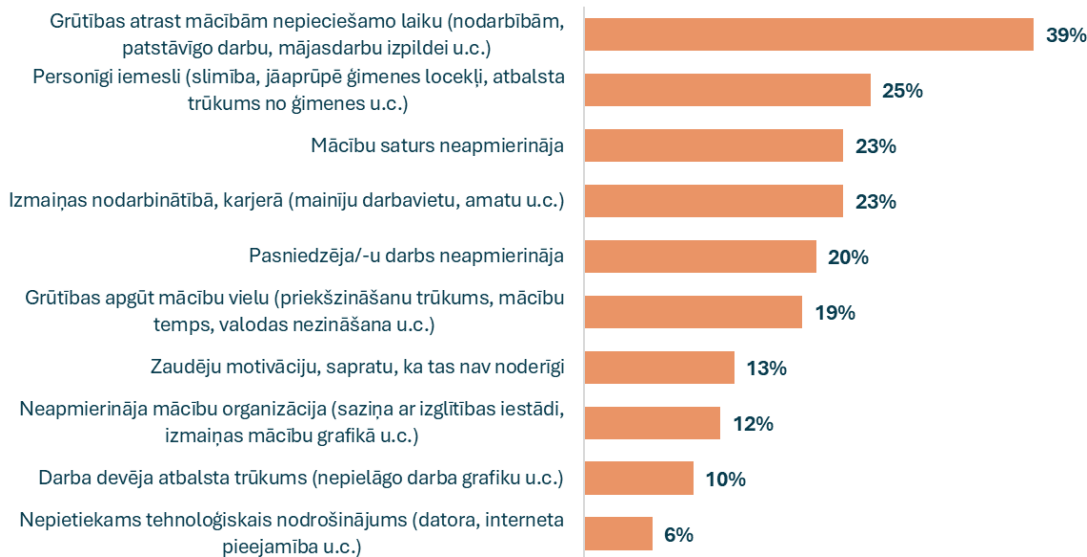
Izglītības programmas veids	Mācību grupas (skaits)	Uzņemtās personas (skaits)	Pabeigušās personas (skaits)	Atskaitītās personas	
				(skaits)	(%)
Profesionālās tālākizglītības programma	72	596	536	60	10%
Profesionālās izglītības programmas modulis, moduļu kopa	49	749	717	32	4%
Studiju kurss, studiju modulis	104	2419	2237	182	8%
KOPĀ	225	3764	3490	274	7%

*Statistika par Projektā īstenotajām mācību grupām, kurās ir noslēgušās mācības, t.i. visi mācību dalībnieki ir pabeiguši vai pārtraukuši mācības.

Lai nodrošinātu atgriezenisko saiti arī no mācību dalībniekiem, kuri nepabeidz mācības, tiek veikta mācību novērtējuma aptauja mācības pārtraukušajām personām, papildus izglītības kvalitātes novērtējumam uzdodot jautājumu par mācību nepabeigšanas iemesliem. Šajā aptaujā līdz 2025. gada 31. decembrim piedalījās 84 jeb 22% no visiem Projektā mācības pārtraukušajiem. Visbiežāk minētais (39%) mācību nepabeigšanas iemesls ir “grūtības atrast mācībām nepieciešamo laiku”. Katrs ceturtais aptaujas dalībnieks (25%) norāda, ka mācības pārtrauca “personīgu iemeslu dēļ”, 23% - “mācību saturs neapmierināja”, 23% - “izmaiņas nodarbinātībā, karjerā”, 20% - “pasniedzēju darbs neapmierināja”, 19% - “grūtības apgūt mācību vielu” (katrs respondents varēja norādīt vairākas atbildes – visus atbilstošos iemeslus).

Mācību pārtraukšanas iemesli (%)

Jautājums: “Lūdzu, atzīmējiet galvenos iemeslus, kāpēc Jūs nepabeidzāt šīs mācības!”

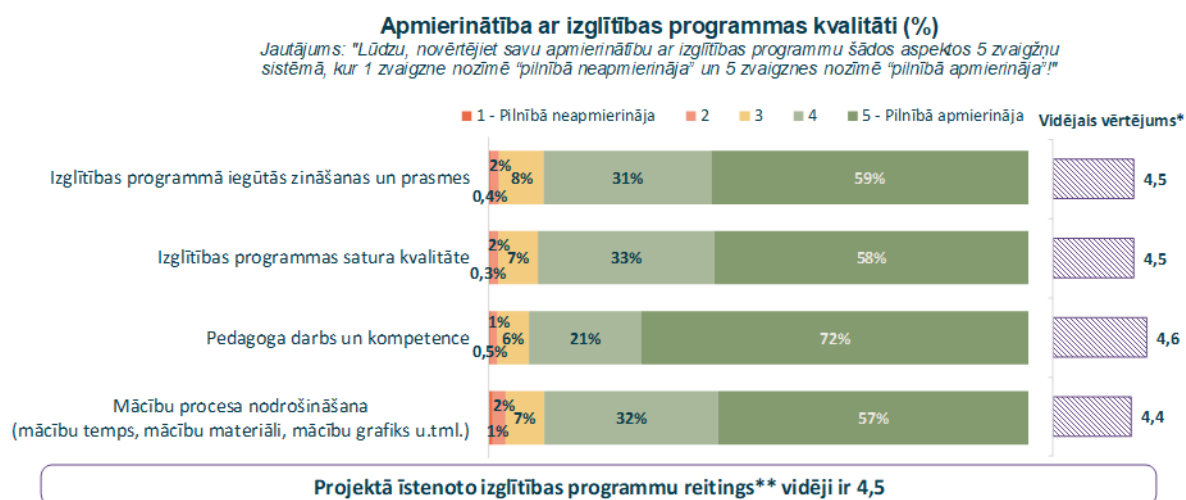

Datu avots: Mācību novērtējuma aptaujas dati uz 31.12.2025. SAM 4.2.4.2. projektā mācības pārtraukušās personas, kuras piedalījās aptaujā, n=84.
*Katrs respondents varēja norādīt vairākas atbildes, tāpēc kopējā atbilžu summa pārsniedz 100%.

Projekta ietvaros pirmā mācību grupa pabeidza mācības 2025. gada 28. martā. Uzreiz pēc mācību pabeigšanas dalībnieki saņem aicinājumu piedalīties mācību novērtējuma aptaujā, kas ir pieejama autentificējoties individuālajā mācību kontā platformā STARS. Aptaujā līdz 2025. gada 31. decembrim piedalījās 2001 persona jeb 57% no visiem Projektā mācības pabeigušajiem.

Aptaujas dati liecina, ka absolūtais vairākums (90-93%) no mācības pabeigušajiem skalā no “1 - Pilnībā neapmierināta” līdz “5 – Pilnībā apmierināta” izvēlējās augstākos vērtējumus “4” un “5”, vērtējot katru no četriem izglītības programmas aspektiem. Izmantojot šajā jautājumā sniegtos vērtējumus, tiek aprēķināts arī katras izglītības programmas reitings skalā no 1 līdz 5. Tām izglītības programmām, kurām vērtējumu ir snieguši vismaz 10 mācības pabeigušie dalībnieki, reitings tiek publicēts izglītības programmu katalogā platformā STARS.

Izglītības programmu katalogā 2026. gada 27. janvārī platformā STARS reitings ir redzams 30 izglītības programmām, un tas ir robežās no 3,6 līdz 4,9.

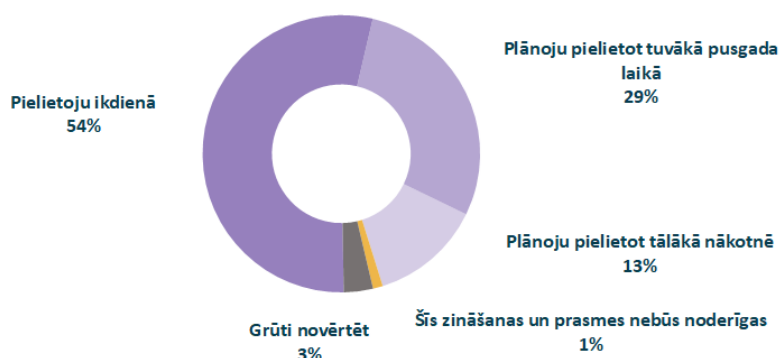
Datu avots: Mācību novērtējuma aptaujas dati uz 31.12.2025. MN projektā mācības pabeigušās personas, kuras piedalījās aptaujā, n=2001.

*Vidējais vērtējums ir vidējā vērtība no visu respondentu sniegtajiem vērtējumiem par vienu no izglītības programmas kvalitātes aspektiem. Minimālā iespējamā vērtība ir 1.0, maksimālā iespējamā vērtība ir 5.0.

**Reitings ir vidējā vērtība no visu respondentu sniegtajiem vērtējumiem par četriem izglītības programmas kvalitātes aspektiem. Minimālā iespējamā vērtība ir 1.0, maksimālā iespējamā vērtība ir 5.0.

Vairāk nekā puse (54%) no aptaujātajiem norāda, ka uzreiz pēc mācību pabeigšanas iegūtās zināšanas un prasmes tiek pielietotas ikdienā. Savukārt 29% aptaujāto norāda, ka plāno mācībās apgūto pielietot tuvākā pusgada laikā.

Iegūto zināšanu un prasmju pielietošana (%)
 Jautājums: "Vai Jūs jau pielietojat šajā izglītības programmā iegūtās zināšanas un prasmes?"

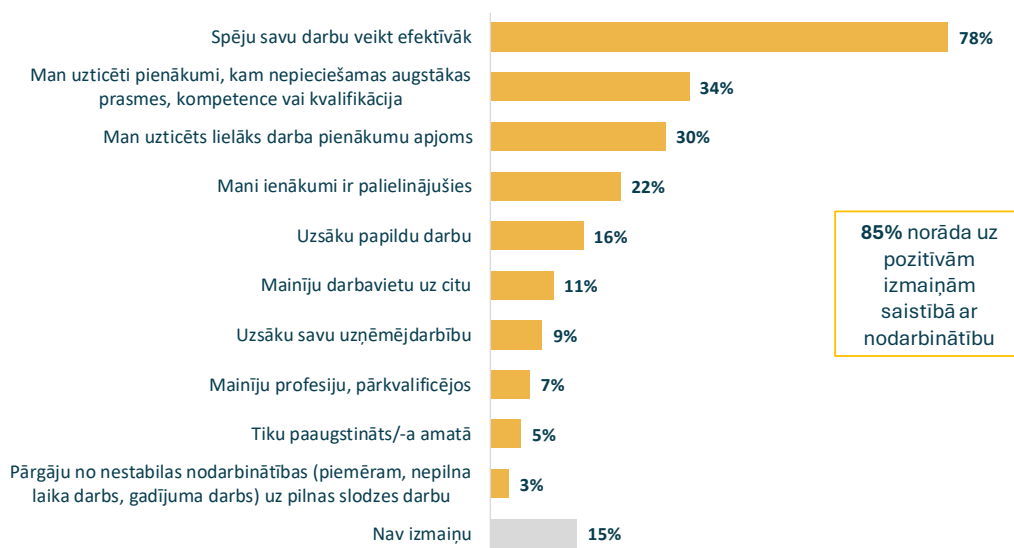
Datu avots: Mācību novērtējuma aptaujas dati uz 31.12.2025. MN projektā mācības pabeigušās personas, kuras piedalījās aptaujā, n=2001.

Mācības pabeigušie dalībnieki sešus mēnešus pēc mācību pabeigšanas tiek aicināti piedalīties mācību ietekmes novērtējuma aptaujā. Šajā aptaujā Projekta dalībnieki piedalās kopš

2025. gada 28. septembra un līdz 2025. gada 31. decembrim mācību ietekmes novērtējuma aptaujā piedalījās 470 personas jeb 24% no visiem Projektā mācības pabeigušajiem, kuriem ir pagājuši 6 mēneši kopš mācību pabeigšanas.

Atbildot uz jautājumu “Vai, salīdzinot ar laiku, kad uzsākāt mācības, šobrīd (t.i., vismaz sešus mēnešus pēc mācību pabeigšanas, ir mainījies situācija Jūsu nodarbinātības aspektos”, kopumā 85% aptaujāto norāda uz pozitīvām pārmaiņām. Tajā skaitā 78% norāda, ka spēj savu darbu veikt efektīvāk, 34% uzticēti pienākumi, kam nepieciešamas augstākas prasmes, kompetence vai kvalifikācija, 30% uzticēts lielāks darba pienākumu apjoms, 22% ienākumi ir palielinājušies, 16% uzsāku papildu darbu, 11% mainīju darbavietu uz citu, 9% uzsāku savu uzņēmējdarbību, 7% mainīju profesiju, pārkvalificējos, 5% tiku paaugstināts/-a amatā, 3% pārgāju no nestabilas nodarbinātības (piemēram, nepilna laika darbs, gadījuma darbs) uz pilnas slodzes darbu, 15% nav izmaiņu.

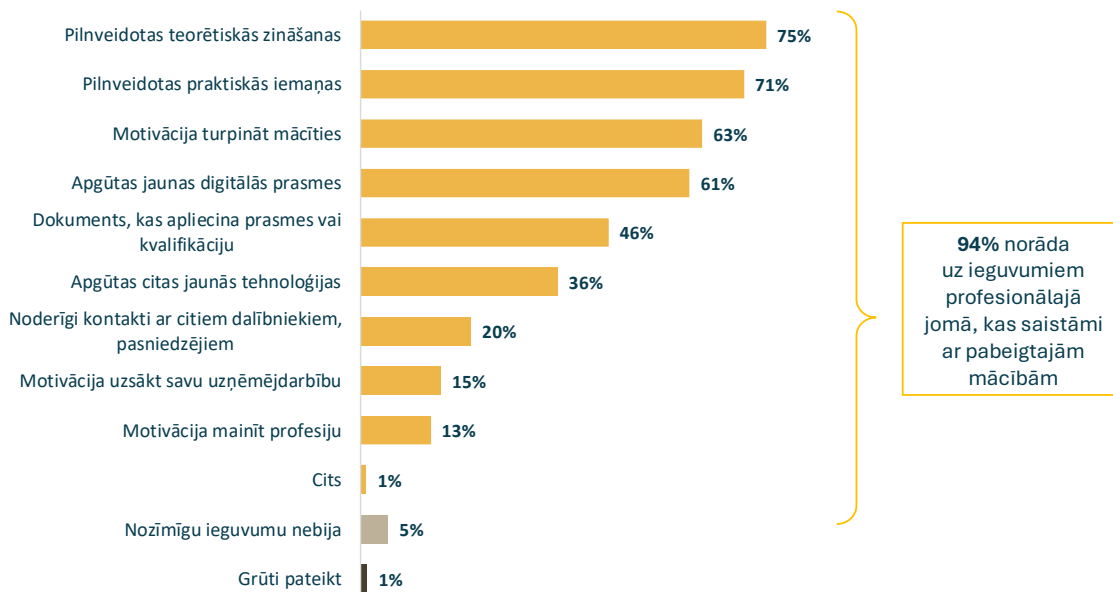
Izmaiņas ar nodarbinātību saistītos aspektos sešus mēnešus pēc mācību pabeigšanas (%)
 Jautājums: “Vai, salīdzinot ar laiku, kad uzsākāt mācības, šobrīd (t.i., vismaz sešus mēnešus pēc mācību pabeigšanas) ir mainījies situācija šādos Jūsu nodarbinātības aspektos?”

Datu avots: Mācību ietekmes novērtējuma aptaujas dati uz 31.12.2025. MN projektā mācības pabeigušās personas, kuras piedalījās aptaujā, n=470.
 *Katrais respondents varēja norādīt vairākas atbildes, tāpēc kopējā atbilžu summa pārsniedz 100%.

Savukārt, atbildot uz jautājumu par ieguvumiem profesionālajā jomā no mācībām, nodarbinātie visbiežāk norādījuši uz teorētisko zināšanu (75%) un praktisko iemaņu (71%) pilnveidošanu, motivāciju turpināt mācīties (63%) un jaunu digitālo prasmju apgūšanu (61%). Gandrīz puse jeb 46% par nozīmīgu ieguvumu uzskatījuši arī dokumentu, kas apliecina prasmes vai kvalifikāciju. Citi ieguvumi minēti retāk.

Ieguvumi no mācībām profesionālajā jomā sešus mēnešus pēc mācību pabeigšanas (%)
 Jautājums: "Kādi ir Jūsu ieguvumi profesionālajā jomā, kas saistāmi ar šīm mācībām?"

Datu avots: Mācību ietekmes novērtējuma aptaujas dati uz 31.12.2025. MN projektā mācības pabeigušās personas, kuras piedalījās aptaujā, n=470.
 *Katrs respondents varēja norādīt vairākas atbildes, tāpēc kopējā atbilžu summa pārsniedz 100%.

Īstenotie mērķa grupas informēšanas pasākumi

2024. un 2025. gadā īstenotās aktivitātes galvenokārt ir vērstas uz sabiedrības informēšanu par pieejamajām iespējām pieaugušo izglītībā. Izmantojot dažādus kanālus, aktivitātes sniedz informāciju par pieejamajām mācību iespējām, finansiālā atbalsta pasākumiem un karjeras atbalsta pasākumiem, mudinot pieaugušos apgūt jaunas prasmes vai uzlabot esošās kompetences. Veidojot plašu komunikācijas kanālu pārklājumu, aktivitāšu ietvaros tiek informētas arī auditorijas, kas pieaugušo izglītībā nav motivēti iesaistīties.

Komunikācijas aktivitātes ietver mērķa grupu informēšanu un uzrunāšanu tradicionālajos medijos, tīmekļa vietņu rakstus, sociālo mediju publikācijas, kuros atspoguļoti mācību dalībnieku pieredzes stāsti. Par mācību pozitīvo ietekmi tiek publicētas arī ekspertu publikācijas un viedokļu raksti, lai veicinātu sabiedrības informētību par mācību iespēju pieejamību.

Projekta ietvaros tiek īstenoti daudzveidīgi Projekta mērķa grupas informēšanas pasākumi - gan dodoties klātienē uz pašvaldībām, gan apmeklējot profesionālo izglītības iestāžu atvērto durvju dienas, gan ar informatīviem stendiem piedaloties izglītības izstādēs u.c., lai Projekta mērķa grupai sniegtu mērķtiecīgu informāciju par Projektā pieejamajām mācību un atbalsta iespējām un veicinātu potenciālo dalībnieku interesi un iesaisti mācībās Projekta ietvaros.

VIAA eksperti organizē tiešsaistes un klātienē seminārus, konsultatīvas sarunas, kā arī sistemātiski īsteno dažādas izglītojošas un komunikācijas aktivitātes pieaugušo izglītībā iesaistīto speciālistu informēšanai un izglītošanai, lai stiprinātu pieaugušo izglītības speciālistu kapacitāti, nodrošinot nepieciešamo atbalstu un metodiskos rīkus darbā ar Projekta mērķa grupu. Šajās aktivitātēs tiek iesaistīti pašvaldību pieaugušo izglītības koordinatori un karjeras konsultanti, izglītības iestāžu un Nodarbinātības valsts aģentūras karjeras konsultanti, kā arī

citi darbā ar pieaugušajiem iesaistītie speciālisti, lai viņi mērķtiecīgi uzrunātu un informētu pieaugušos dažādos kopienu pasākumos par mācību un atbalsta iespējām Projektā.

Papildu atbalsta pasākumi

Tabulā apkopota informācija par kopējo personu skaitu un unikālo personu skaitu, kas izmantojušas papildu atbalsta pasākumus līdz 2025. gada 31. decembrim.

N.p.k.	Atbalstāmās darbības nosaukums	Atbalstu saņēmušo personu skaits uz 31.12.2025.	Atbalstu saņēmušo unikālo personu skaits uz 31.12.2025.
1	Mērķa grupas informēšana un piesaiste dalībai projektā	41	23
2	Atbalsts karjeras konsultāciju pakalpojumiem	35	14
3	Ārpus formālās izglītības sistēmas apgūtās profesionālās kompetences novērtēšana	104	102
4	Atbalsts reģionālajai mobilitātei	26	5
5	Mērķstipendijas piešķiršana nodarbinātajiem, kuri pārstāv māsaimniecību, kam piešķirts maznodrošinātas vai trūcīgas māsaimniecības statuss	20	2

Sadarbības partneru – izglītības iestāžu uzraudzība un kontrole

2025. gadā uzraudzība un kontrole veikta 21 izglītības iestādē. Izglītības iestāžu darbības novērtēšanas vizītes veiktas gan attālinātā veidā, gan klātienē izglītības programmas vai prakses īstenošanas vietā. Plānojot novērtēšanas vizītes, tiek ņemts vērā izglītības iestādē īstenoto izglītības programmu daudzums un uzņemto izglītojamo skaits, kā arī gadījumos, kad ir saņemta informācija no izglītojamiem par mācību procesa nepilnībām. Ņemot vērā katras izglītības iestādes īstenošanas vietu skaitu, veikto novērtēšanas vizīšu skaits vienā izglītības iestādē ir atšķirīgs – no 1 līdz 32.

2025. gadā ir veiktas 150 dažādas izglītības iestāžu darbības novērtēšanas vizītes:

Kopā veiktas pārbaudes	Izglītības programmas īstenošanas novērtēšana		Iestādes darbības novērtēšana	Prakses norises novērtēšana	Rezultāts		
	Attālināti	Klātie			Positīvs	Ar iebildumiem	Negatīvs
150	119	19	9	3	138	12	0

No visām 150 vizītēm 138 gadījumos tās novērtētas ar pozitīvu rezultātu, jo būtiski trūkumi vizītes laikā nav konstatēti. 12 gadījumos vizīšu rezultāts noteikts ar iebildumiem. Biežākie iebildumi, kas konstatēti izglītības programmas īstenošanas novērtēšanas vizītes laikā ir šādi - attālinātās novērtēšanas vizītes laikā ne visas personas vai pasniedzēju ir iespējams identificēt, jo, pieslēdzoties mācību nodarbībai, personas nav norādījušas savu vārdu un uzvārdu; nav iespējams pieslēgties nodarbībai, jo izglītības programmas īstenošanas grafikā, kas ievietots platformā STARS, nav norādīti korekti piekļuves dati vai nav laicīgi atspoguļotas izmaiņas mācību grafikā. Pa vienam gadījumam konstatēts, ka pasniedzējs nodarbību vadījis krievu valodā un nodarbībā tikusi izmantota prezentācija, kas sagatavota divās valodās (krievu un latviešu valodā), kā arī informācijas apmaiņa ar izglītojamiem notikusi krievu valodā un nodarbības laikā izmantots mācību materiāls – videoieraksts - krievu valodā.

Izglītības iestādes darbības novērtēšanas vizītes 3 gadījumos noslēgtas ar iebildumiem – 1 gadījumā nav bijis ES fonda Plus projektam Nr. 4.2.4.2/1/24/I/001 “Atbalsts pieaugušo individuālajās vajadzībās balstītai pieaugušo izglītībai” izstrādāts grāmatvedības organizācijas apraksts; 1 gadījumā nebija korekti aizpildīts mācību nodarbību uzskaites žurnāls un 1 gadījumā (Daugavpils Universitātē) iebildumu ir bijis vairāk – norādīta nekorekta informācija mācību līgumā, mācību līgumi parakstīti pēc izdotā uzņemšanas rīkojuma datuma un arī pēc mācību uzsākšanas datuma, dažas personas nav nokārtojušas finansiālās saistības līdz mācību uzsākšanas datumam, nekorekti aizpildīts mācību grafiks u.c.

Visas uzņēmumos klātienē veiktās prakses norises novērtēšanas vizītes novērtētas kā pozitīvas.

Neviena no veiktajām pārbaudēm 2025. gadā nav novērtēta kā negatīva.

Par visiem pārbaudžu rezultātiem izglītības iestādēm tikusi nosūtīta informācija e-pastos. Gadījumos, kad pārbaudes rezultāts bijis noteikts ar iebildumiem, izglītības iestādei tikuši sniegti norādījumi un laika periods to novēršanai, kā arī atsevišķos gadījumos pieprasīts sniegt skaidrojumu par konstatēto situāciju. Noteiktajos termiņos izglītības iestādes iesniegušas precizētus dokumentus un/vai veikušas pieprasītos precizējumus.

Sadarbības partnera – Izglītības kvalitātes valsts dienesta darbība

Atbilstoši MK noteikumiem Nr. 283 sadarbības partnera – Izglītības kvalitātes valsts dienesta (turpmāk – IKVD) uzdevums Projektā ir nodrošināt atbalstu pieaugušo formālās un neformālās izglītības kvalitātes novērtēšanas sistēmas izveidei, tostarp izstrādājot vienotu metodiku sistēmiskai pieaugušo izglītības kvalitātes uzraudzībai un ieviešanas plānu tās īstenošanai, sniedzot metodisko atbalstu izglītības iestādēm, apkopojot un analizējot informāciju par situāciju pieaugušo izglītībā un nodrošinot sabiedrības informēšanu, kā arī veicot pieaugušo izglītības īstenotāju darbību un pieaugušo izglītības programmu īstenošanas izvērtējumu un uzraudzību.

Rīcības virzienā - Pieaugušo neformālās izglītības piedāvājums Latvijā, ir veikta:

- pašvaldību anketēšana (2025.gada marts), anketēšanas rezultāti ir prezentēti EPALE jubilejas forumā 2025.gada 15.aprīlī,
- profesionālās izglītības iestāžu (PII) anketēšana (2025.gada maijs), lai izstrādātu vienotu metodiku sistēmiskai pieaugušo izglītības kvalitātes uzraudzībai un tās ieviešanas plānu, sniedzot metodisko atbalstu izglītības iestādēm, apkopojot un analizējot informāciju par situāciju pieaugušo izglītībā un nodrošinot sabiedrības informēšanu, kā arī veicot pieaugušo izglītības īstenotāju darbību un pieaugušo izglītības programmu īstenošanas izvērtējumu un uzraudzību,
- mācību centru (2025.gada augusts) anketēšana,
- pašvaldību anketēšanas rezultāti 2025. gada martā veiktā 29 pašvaldību aptauja liecina, ka ir izsniegtas 1024 aktīvas atļaujas,
- pieprasītākās jomas: digitālās prasmes (291 atļauja), valodas (200) un fiziskā/emocionālā labsajūta. Digitālajās prasmēs dominē vizuālo materiālu izveide un programmēšana.
- ģeogrāfija: Lielākais piedāvājums koncentrēts Rīgā (451), Daugavpilī (71) un Valmierā (63).
- pašvaldību viedoklis: Lielākā daļa (20) uzskata, ka jaunā kārtība mazinājusi administratīvo slogu. 29 pašvaldības atbalsta vienotas datubāzes izveidi, un 28 uzskata, ka IKVD būtu jāizsniedz atļaujas specifiskās - valsts uzraudzībā esošās, jomās.

Profesionālās izglītības iestādes un mācību centri aktīvi piedāvā darba tirgum pielāgotas programmas (pārtikas rūpniecība, metālapstrāde). Populārākās ir valodu programmas. Mācību centros programmu ilgums ir ļoti atšķirīgs (no 150 līdz 330+ stundām). 14 mācību centri piekrīt, ka visiem pieaugušo izglītības sniedzējiem jābūt reģistrētiem un uzraudzītiem pēc vienotiem principiem.

Darba devēju loma un starppaaudžu sadarbība

Darba devēji uzsver neformālās izglītības nozīmi uzņēmuma iekšējā kultūrā, veicinot kompetenču apmaiņu un zināšanu plūsmu. Kā veiksmīgs piemērs minēta pieeja, kur starppaaudžu kopīgi organizēta mācīšanās palīdz mazināt, piemēram, digitālo plaisu – jaunieši palīdzēja ar tehnoloģijām, bet vecākie dalījās komunikācijas pieredzē.

Secinājums

Nepieciešams turpināt darbu pie vienotas kvalitātes uzraudzības metodikas un metodisko materiālu izstrādes (plānots 2026.–2027. gadā), lai nodrošinātu iedzīvotājiem caurspīdīgu un kvalitatīvu neformālās izglītības piedāvājumu.

Analizējot ārvalstu pieredzi (Vācija, Somija, Skandināvija u.c.), secināts, ka neformālā izglītība ir prioritārs virziens kvalificēta darbaspēka trūkuma mazināšanai.

- Vācijā darbojas 938 tautas universitātes.
- Somijā pieejami pieci dažādi brīvās izglītības iestāžu tipi, kas saņem valsts finansējumu.
- Polijā NVO sektors ir efektīvākais resurss iedzīvotāju aktivizēšanai.
- Lietuvā galvenie iniciatori ir pašvaldības, bet Igaunijā – Tartu Universitāte.

Neformālās izglītības specifika un pamatkompetences

Rūpējoties par kvalitāti, programmās ieteicams iekļaut Eiropas Savienības Padomes rekomendētās pamatkompetences, piemēram, digitālo, uzņēmējdarbības un daudzvalodu kompetenci. Ir izveidotas infografikas, lai palīdzētu sabiedrībai izprast atšķirības starp formālo un neformālo izglītību.

Konstatētā problemātika

Galvenie izaicinājumi ir saistīti ar programmu nosaukumiem, kas var maldināt par kvalifikācijas ieguvu, un programmu saturu, kas dažkārt drīzāk atbilst brīvā laika pavadīšanai, nevis mācību procesam. Tāpat robeža starp neformālo un formālo izglītību kļūst neskaidra programmās ar ļoti lielu stundu skaitu.

Lai pilnveidotu pieaugušo neformālās izglītības kvalitāti un pārraudzību, Izglītības un zinātnes ministrijai tika iesniegti grozījumi Izglītības likumā. Tie paredzēja deleģējumu Ministru kabinetam noteikt prasības programmu izstrādei, kvalitātes izvērtēšanas kritērijus un institūciju, kas veiks šo uzraudzību.

Jaunā likuma redakcija definēja neformālo izglītību kā iespēju apgūt jaunas kompetences visa mūža garumā, neatkarīgi no iepriekšējās izglītības. Būtiskākās izmaiņas paredzēja:

- Atļaujas neformālās izglītības programmu īstenošanai izsniedz un anulē pašvaldības.
- Akreditētas izglītības iestādes un NBS vienības drīkst īstenot programmas bez speciālas atļaujas.
- Kvalitātes izvērtēšana ir obligāta, ja īstenotājs pretendē uz valsts vai pašvaldības budžeta līdzekļiem.
- Dati par programmām un apliecībām jāievada Valsts izglītības informācijas sistēmā (VIIS).

Veikti grozījumi Izglītības likumā. Publicēts “Latvijas Vēstnesis”, Laidiens: 05.03.2026., Nr. 45, Oficiālās publikācijas Nr.: 2026/45.2.

2026. gadā tiks uzsākta plaša īstenošanu anketēšana, lai noskaidrotu viedokļus par vienotas uzraudzības sistēmas izveidi un programmu izstrādes izaicinājumiem. Mērķis ir noteikt kvalitātes rādītājus un atzišanas mehānismus pa nozarēm.

Plānots izstrādāt vienotu metodiku un kritēriju kopumu sistēmiskai uzraudzībai,

- 1) Izstrādāt metodiskos materiālus pieaugušo izglītības kvalitātes uzraudzībai;
- 2) Izstrādāt kritēriju kopumu pieaugušo izglītības programmu īstenošanas kvalitātes uzraudzībai;
- 3) Izstrādāt metodiskos materiālus izglītības iestādēm un pašvaldībām pieaugušo izglītības programmu īstenošanas kvalitātes uzraudzībai;
- 4) Organizēt mācību seminārus pašvaldību pārstāvjiem;
- 5) Organizēt mācību seminārus pieaugušo izglītības īstenotājiem.

Papildus ir paredzēts nodrošināt sabiedrības informēšanu par pieaugušo izglītības programmu īstenošanas kvalitātes vērtēšanu - izstrādāt infografikas par formālās un neformālās izglītības iestāžu sniegtajām iespējām apgūt neformālās izglītības programmas.

Plānotā finansējuma apguve

Saskaņā ar finanšu mērķa 4.2.4.2. pasākumam noteikto, nepieciešamais finansējums 2025. gadā, kas tiktu deklarēts Centrālajai finanšu un līgumu aģentūrai, veidoja 1 815 277 EUR (Eiropas Sociālā fonda Plus daļa). Projekta īstenošanas laikā tika identificēts risks par finansējuma neapguvi uz 2025. gada 31. augustu.

Identificētie riski finansējuma neapguvei bija šādi:

- 1) novēloti apstiprināts mācību vajadzību saraksts 2025.gadam APIKK, līdz ar to nebija iespējams savlaicīgi izsludināt izglītības iestāžu pieteikšanos un veikt citas saistītās darbības;
- 2) ierobežots mācību vajadzību saraksts;
- 3) nepietiekams laiks gan izglītības iestāžu piedāvājumu iesniegšanai, gan personu pieteikšanās nodrošināšanai un visu pakārtoto darbību īstenošanai (mērķa grupas atbilstības pārbaudei, grupu komplektēšanai, mācību līgumu slēgšanai), kā rezultātā plānotais mācību uzsākšanas laiks no 2024. gada decembra mēnesi tika pārplānots uz 2025. gada I. ceturksni, attiecīgi plānotais mācību pabeigšanas laiks moduļu un moduļu kopu, kā arī studiju un studiju moduļu apguvei pārplānots uz 2025. gada III un IV ceturksni un profesionālās tālākizglītības programmās apguves laiks pārplānots uz 2026. gada I ceturksni;
- 4) projekta īstenošanai nepieciešamo Vienkāršoto izmaksu metodiku nesaskaņošana un neesamība, kas apgrūtināja tālāko darbību īstenošanu;
- 5) neformālās izglītības pakalpojuma iepirkuma veikšanai nepieciešamība izstrādāt darba tirgum atbilstošas mācību vajadzības;
- 6) mācību piedāvājuma sarakstā nebija iespējams iekļaut profesionālās pilnveides izglītības programmas, jo bija nepieciešama izmaksu metodikas pārskatīšana, kā arī vienošanās par profesionālās pilnveides izglītības programmu īstenošanas pamatnosacījumiem.

Lai mazinātu risku finansējuma neapguvei, VIAA veica šādus pasākumus:

- 1) apstiprinātais mācību vajadzību saraksts bija noteikts aktuāls līdz nākamajam APIKK lēmumam, atsevišķās kvalifikācijās – līdz Projekta īstenošanas beigām;

- 2) izglītības iestādes piedāvājumu iesniedza kalendārajam gadam (12 mēnešiem), norādot izglītības programmu plānotos īstenošanas periodus, kas personām deva iespēju izvēlēties atbilstošāko mācību laiku;
- 3) VIAA turpināja darbu ar izglītības iestādēm par piedāvājumu iesniegšanu;
- 4) apzināja personas (veica aptauju), lai noskaidrotu, kāpēc personas pieteikušās mācībām, bet neslēdza mācību līgumus un neuzsāka mācības;
- 5) turpināja darbu pie sadarbības līgumu slēgšanas ar pašvaldībām, lai pašvaldības var pilnvērtīgi veikt personu informēšanu, iesaisti, motivēšanu, sniegt karjeras konsultēšanu;
- 6) pēc sadarbības līgumu slēgšanas ar pašvaldībām, organizēja izglītojošos un kapacitātes stiprināšanas pasākumus pašvaldību PI koordinatoriem un karjeras konsultantiem par personu ar zemu izglītības līmeni iesaisti;
- 7) lai sekmētu paredzētā N+3 finanšu mērķa sasniegšanu 2025. gadā, tika sagatavots papildu starpposma maksājumu pieprasījums par pārskata periodu no 2025. gada 1. septembra līdz 2025. gada 31. oktobrim.

Nemot vērā veiktos pasākumus, 2025. gadā apgūtais finansējums sastādīja 1 701 182,22 EUR jeb 93,71% no plānotās ES fonda Plus plānotās finansējuma 1 815 277 EUR.